

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

ПРОЄКТ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
АГРОБІОЛОГІЯ

Другого рівня вищої освіти (магістр)
за спеціальністю 091 – Біологія та біохімія
галузь знань: 09 – Біологія
Кваліфікація: Магістр з біології та біохімії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

_____ /Олена НЕПОЧАТЕНКО/

(протокол № __ від _____ 202 __ р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2025 р.

Ректор _____ / Олена НЕПОЧАТЕНКО /

(наказ _____ від _____ 202 __ р.)

Умань 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Агробіологія» є нормативним документом з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, який регламентує нормативні, компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці магістрів.

Освітньо-професійна програма спеціальності 091 Агробіологія другого рівня вищої освіти (магістр) розроблена робочою (проектною) групою у складі:

№ п/п	ПІБ	Посада	Науковий ступінь, вчене звання	Підпис
НПП				
1	Карпенко В.П., гарант	професор кафедри біології	докт. с.-г. н., професор	
2	Парубок М. І.,	доцент кафедри біології	канд. біол. н., доцент	
3	Розборська Л.В.	завідувач кафедри біології	канд. с.-г. н., доцент	
4	Заболотний О.І.	доцент кафедри біології	канд. с.-г. н., доцент	
5	Леонтюк І.Б.	доцент кафедри біології	канд. с.-г. н., доцент	
6	Карпушина С. А.	доцент кафедри біології	канд. хім. н., доцент	
7	Жиляк І.Д.	доцент кафедри біології	канд. хім. н., доцент	
8	Гнатюк Н.О.	доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності	канд. біол. н., доцент	
Залучені стейхолдери				
№ п/п	ПІБ	До якої групи стейхолдерів належить (здобувач вищої освіти, випускник, роботодавець тощо)	Науковий ступінь, вчене звання (за наявності)	
1	Чабанюк Ярослав Васильович	роботодавець	доктор сільськогосподарських наук, професор, Інститут агроєкології і природокористування НААН України	
2	Якимчук Руслан Андрійович	роботодавець	Член – кореспондент НАН України, доктор біологічних наук, професор, Інститут фізіології рослин і генетики	
3	Цегельник Валерія Валеріївна	здобувач вищої освіти	-	

Програма погоджена: на засіданні кафедри біології (протокол №__ від ____ 202__ р.); схвалена Науково-методичною радою університету (протокол №_ від ____ 202__ р.).

Профіль освітньої програми зі спеціальності

091 Агробіологія

1– Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський національний університет садівництва; факультет плодоовочівництва, екології та захисту рослин; кафедра біології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр з біології та біохімії
Офіційна назва освітньої програми	Агробіологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Наявність акредитації	Акредитована Міністерством освіти і науки України за рівнем магістр, НД № 9628 від 11.12.2024 р. до 01.07.2030 р.
Передумови	Диплом бакалавра або спеціаліста або магістра. Порядок проведення вступних іспитів та інші вимоги визначаються правилами прийому
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ects.udau.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
<p>Поглиблена фундаментальна, спеціалізована та практична підготовка магістрів зі спеціальності 091 «Агробіологія», здатних вирішувати теоретичні й практичні проблеми дослідницького й виробничого характеру у галузі біології та аграрного виробництва, спрямовані на вивчення біорізноманіття та еволюції живих систем, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування законів, теорій та методів природничих наук.</p>	
3– Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 09 Біологія Спеціальність 091 Біологія та біохімія</p> <p>Об’єкт вивчення: структура, функції і процеси життєдіяльності біологічних систем різного рівня організації, закономірності протікання онто- та філогенезу і сукцесійної динаміки; біорізноманіття та еволюція живих систем, їх взаємодії з навколишнім середовищем, реакції за різних умов існування; значення живих організмів у біосфері, зокрема в агросфері і сільському господарстві.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері біології або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування законів, теорій та методів природничих наук.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: будова, функції та процеси життєдіяльності, систематика, методи дослідження</p>

	<p>неклітинних форм життя, прокариот і еукаріот. Структурні та функціональні характеристики біологічних систем на різних рівнях організації. Механізми збереження, реалізації та передачі генетичної інформації в організмів. Форми взаємовідносин між мікро- та макроорганізмами. Еволюційні ідеї органічного світу. Поняття, концепції, принципи, закони сучасної біологічної науки та їх використання для оцінки стану біологічних систем різного рівня організації, представлення та використання результатів біологічних досліджень.</p> <p>Методи, методика та технології: методи лабораторних та польових біологічних досліджень, моніторингу, біоінформатики, математичної та статистичної обробки експериментальних даних та інтерпретації результатів біологічних досліджень, інформаційні та комунікаційні технології, методи емпіричного дослідження та моделювання процесів і явищ життєдіяльності біологічних систем різного рівня організації.</p> <p>Інструменти та обладнання: живі об'єкти, біологічні моделі, сучасні прилади та устаткування для лабораторних і польових біологічних досліджень, бази даних, спеціалізоване програмне забезпечення та комп'ютерні засоби.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на формування фахівця-біолога для аграрного сектору
Основний фокус освітньої програми	Формування та розвиток професійної компетентності для здійснення професійної діяльності в галузі біології з урахуванням сучасних потреб агропромислового комплексу
Особливості програми	<p>Поряд із дисциплінами фундаментальної підготовки, що мають інтегративний характер, освітня програма містить спеціальні дисципліни за актуальними напрямками наукових досліджень у галузі біології та біохімії.</p> <p>Містить значну практичну складову, виконується в активному дослідницькому середовищі, передбачає науково-дослідну практику та виконання кваліфікаційної роботи як експериментального дослідження за тематикою спеціалізації, Реалізація освітньої програми дозволяє підготувати фахівця широкого профілю, здатного орієнтуватися в тенденціях розвитку сучасної біологічної науки в цілому та вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біології з різних напрямів агропромислового виробництва.</p> <p>Програма передбачає оволодіння уміннями і навичками з організації та проведення біологічних досліджень. Перевагою ОП є те, що випускники мають широкі можливості для працевлаштування за різними професіями, пов'язаними з галуззю знань - біологія.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Професійна діяльність за фахом у галузі біології зі спеціалізацією у біохімії та аграрній галузі. Випускники можуть працювати на посадах, визначених Національним класифікатором України: Класифікатор професій ДК 003:2010 .</p> <p>Посади за ДК 003:2010:</p> <p>22 Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук 221 Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук 2211 Біологи, ботаніки, зоологи та професіонали споріднених професій 2211.1 Наукові співробітники (біологія, біохімія, ботаніка, зоологія та ін.) 2211.1 Біолог-дослідник 2211.1 Біохімік-дослідник</p>
	<p>2211.1 Агробіолог-дослідник 2211.1 Молодший науковий співробітник (біологія) 2211.1 Молодший науковий співробітник (біохімія) 2211.1(23667) Науковий співробітник (біологія) 2211.1 Науковий співробітник-консультант (біологія) 2211.1 Науковий співробітник-консультант (біохімія) 2211.1 Науковий співробітник-консультант (агробіологія) 2211.2 Біологи, ботаніки, зоологи та професіонали споріднених професій 2212.2 Біохімік 1210.1 Директор лабораторії 1237.1 Головний біолог 1237.1 Головний біохімік</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Випускники мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти та набувати додаткові кваліфікації за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p><i>Принципи навчання:</i> студентсько-центроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання.</p> <p><i>Форми навчання:</i> Лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуальна робота, консультації із викладачами. науково-дослідна практика,</p> <p><i>Методи навчання:</i> лекційні заняття носять проблемний характер, використовують аналіз, синтез, порівняння, моделювання, аналогію, діалектику, абстрагування, конкретизацію, системний, історичний та логічний підходи. Лабораторні та практичні заняття проводяться в малих групах, передбачають використання методів експериментальних наукових досліджень, статистичного аналізу отриманих даних, інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Самостійна робота носить пошуковий характер і передбачає виконання проблемно-творчих індивідуальних завдань. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи містить елементи дистанційного навчання: матеріали дистанційних курсів Moodle, лабораторні симулятори.</p> <p>Виробнича практика з акцентом на особистісний саморозвиток, самоосвіту, проведення досліджень та підготовка підсумкової кваліфікаційної роботи.</p>

Оцінювання	<p><i>Поточний контроль:</i> опитування та тестування, презентації із усними доповідями, есе, індивідуальні навчально-дослідні і розрахункові завдання.</p> <p><i>Підсумковий контроль:</i> письмові роботи – відповіді на тестові або відкриті питання, звіти з практики.</p> <p><i>Підсумкова атестація:</i> публічний захист магістерської роботи, атестаційний екзамен.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирирівневою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) або дворівневою національною шкалою (зараховано/не зараховано); 100-бальна система.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі біології та біохімії при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	<p><i>Визначені стандартом вищої освіти</i></p> <p>ЗК01. Здатність працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ЗК02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК05. Здатність розробляти та керувати проектами.</p> <p>ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p>

Спеціальні (фахові, предметні)компетентності	<p>Визначені стандартом вищої освіти</p> <p>СК01. Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів на прикладі різних рівнів організації живого із використанням математичних методів інформаційних технологій.</p> <p>СК03. Здатність користуватися сучасними інформаційним технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей.</p> <p>СК04. Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.</p> <p>СК05. Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання.</p> <p>СК06. Здатність прогнозувати напрямки розвитку сучасної біології на основі загального аналізу розвитку науки і технологій.</p> <p>СК07. Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів різних рівнів організації.</p> <p>СК08. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах.</p> <p>СК09. Здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність використовувати результати наукового пошуку в практичній діяльності.</p> <p>Додаткові фахові компетентності, визначені закладом вищої освіти:</p> <p>СК11. Здатність виконувати біохімічні дослідження живих організмів.</p> <p>СК12. Здатність використовувати результати біохімічних досліджень для аналізу взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі в агросфері та у аграрному виробництві.</p>
---	---

7 – Програмні результати навчання

<p>Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти</p> <p>ПР01. Володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для спілкування з професійних питань та презентації результатів власних досліджень.</p> <p>ПР02. Використовувати бібліотеки, інформаційні бази даних, інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації.</p> <p>ПР03. Здійснювати злагоджену роботу на результат у колективі з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів.</p> <p>ПР04. Розв'язувати складні задачі в галузі біології, генерувати та оцінювати ідеї.</p> <p>ПР05. Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.</p> <p>ПР06. Аналізувати біологічні явища та процеси на молекулярному, клітинному, організменному, популяційно-видовому та біосферному рівнях з точки зору фундаментальних загальнонаукових знань, і а також за використання спеціальних сучасних методів досліджень.</p> <p>ПР07. Описувати й аналізувати принципи структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів до впливу різних чинників.</p>
--

<p>ПР08. Застосовувати під час проведення досліджень знання особливостей розвитку сучасної біологічної науки, основні методологічні принципи наукового дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією.</p> <p>ПР09. Планувати наукові дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення.</p> <p>ПР10. Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії.</p> <p>ПР11. Проводити статистичну обробку, аналіз та узагальнення отриманих експериментальних даних із використанням програмних засобів та сучасних інформаційних технологій.</p> <p>ПР12. Використовувати інноваційні підходи для розв'язання складних задач біології за невизначених умов і вимог.</p> <p>ПР13. Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.</p> <p>ПР14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності.</p> <p>ПР15. Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.</p> <p>ПР16. Критично осмислювати теорії, принципи, методи з різних галузей біології для вирішення практичних задач і проблем.</p> <p>Додаткові результати навчання, визначені закладом вищої освіти</p> <p>ПР17. Формувати та розвивати професійні компетентності для здійснення професійної діяльності в галузі біології з урахуванням сучасних потреб агропромислового комплексу.</p> <p>ПР18. Аналізувати біохімічні властивості та функціональну роль біологічних макромолекул і молекулярних комплексів, їхню будову й енергетику процесів</p>
--

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах: відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності; обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів; моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; впровадження результатів стажування та наукової діяльності у освітній процес.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується для проведення лекцій мультимедійне обладнання, для практичних та лабораторних занять обладнання спеціалізованих лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет має власний веб-сайт за адресою, http://www.udau.edu.ua/ua/index.htm де розміщено інформацію щодо навчально-методичних матеріалів та інформацію про забезпечення освітнього процесу.

	Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загальноуніверситетських та кафедральних, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію, освітнє середовище Moodle. Діють наукова бібліотека, читальні зали. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів, пакети завдань для проведення ректорських та комплексних контрольних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та ректорського контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Уманським НУС та закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Уманським НУС та закордонними закладами вищої освіти: <ul style="list-style-type: none"> - Державна вища професійна школа в Плоцьку, Польща; - Вроцлавський природничий університет, Польща; - Академія імені Якуба з Парадижа в Гожуві -

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
	<i>1.1. Цикл загальної підготовки</i>		
ОК 1	Психологія спілкування та конфліктологія	3	залік
ОК 2	Іноземна мова фахового спрямування	4	залік
	<i>1.2. Цикл професійної підготовки</i>		
ОК 3	Сучасні методи та організація наукових досліджень біологічних об'єктів в аграрній сфері	4	екзамен
ОК 4	Комп'ютерне моделювання та обробка експериментальних даних в біології	4	залік
ОК 5	Біохімія сільськогосподарських культур	4	екзамен
ОК 6	Інтегративна регуляція фізіологічних функцій	4	екзамен
ОК 7	Біологічні основи вирощування сільськогосподарських культур	4	залік
ОК 8	Фізіологія адаптації рослин	5	екзамен
ОК 9	Біологічні основи діагностики патогенних мікроорганізмів	4	екзамен
ОК 10	Агрофітоценологія	5	екзамен
ОК 11	Біомоніторинг	5	екзамен
ОК 12	Виробнича практика	9	залік

ОК 13	Атестаційний екзамен	1,5	екзамен
ОК 14	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	10,5	захист кваліфікаційної роботи
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1... x		23	залік
<i>Загальний обсяг обов'язкових компонент</i>		67	
<i>Загальний обсяг вибіркових компонент</i>		23	
Загальний обсяг освітньої програми		90	

* Здобувач вищої освіти здійснює свій вибір згідно Положення про вибіркові дисципліни в Уманському національному університеті садівництва.

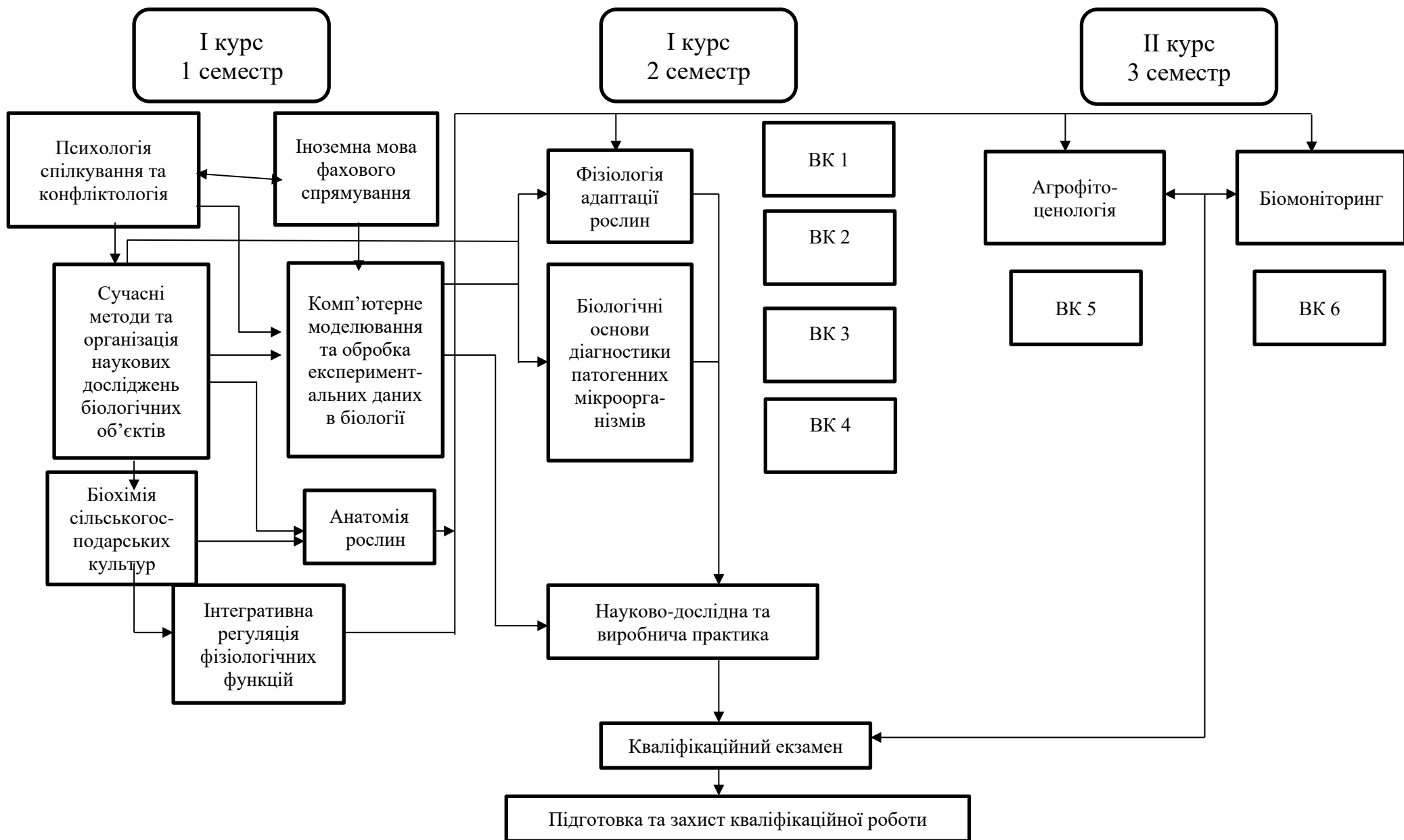
Деталі за посиланням: <https://www.udau.edu.ua/ua/file/Ze2i>

* Вибір здійснюється з каталогу елективних (вибіркових) дисциплін.

Деталі за посиланням:

<https://www.udau.edu.ua/ua/for-students/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/>

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену з профілюючих дисциплін та публічного захисту магістерської роботи та завершується видачою диплома встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти магістра із присвоєнням освітньої кваліфікації: магістр з біології та біохімії.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Магістерська робота є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми з біології та біохімії в аграрній сфері із застосуванням наукових методів. Магістерська робота не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації та після захисту має бути розміщена в репозитарії Уманського національного університету садівництва.
Вимоги до атестаційного екзамену	Кваліфікаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

4. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017: №2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня освіти ступеня вищої освіти – магістр галузі знань – 09 Біологія спеціальності 091 Біологія. К.: Мін. Осв. І наук. України. №1458 від 21.11.2019. 15 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-091-M.pdf>
4. Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в Уманському НУС. Наказ УНУС від 08.10.2020 №01-05/168. URL : <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/2/polozhennya-pro-osvitni-programi.zip>
5. Положення про гаранта освітньої програми в Уманському НУС. УНУС. 10.06.2020. URL: <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-garanta.pdf>
6. Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському НУС. УНУС. 08.10.2020. URL : <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-metodichne-zabezpechennya-vid-08-10-2020.pdf> .

